

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 72 (6)

IZDAN 1 DECEMBRA 1938.

PATENTNI SPIS BR. 14437

Akciová společnost dříve Škodovy závody v Plzni, Praha, Č. S. R.

Uredjaj za promenu daljine dobacivanja vatrenog oružja.

Prijava od 26 novembra 1936.

Važi od 1 juna 1938.

Naznačeno pravo prvenstva od 17 decembra 1935 (Č. S. R.).

Poznato je da se promena daljine dobacivanja vatrenog oružja pri nepromenjenoj elevaciji i nepromenjenom pogonskom punjenju upravlja promenom napona pogonskih gasova. Napon pogonskih gasova se kod ovog oružja postiže ili pomoću promene preseka otvora proticanja, koji vezuju šupljinu cevi vatrenog oružja sa drugim prostorom ili sa atmosferom, ili promenom zapremine prostora za sagorevanje pomoću umetanja neutralnih čvrstih umetaka. Ali su za ovo potrebni uredjaji, koji u znatnoj meri uvećavaju ukupnu težinu oružja, i koji su i suviše komplikovani i lako se oštećuju.

Ove se nezgode otklanjaju jednostavnim uredjajem vatrenog oružja kod kojeg se istina takode daljina dobacivanja postiže promenom napona pogonskih gasova, ali se pri tome napon pogonskih gasova izvodi pomoću promene veličine prostora za sagorevanje i samo pri izuzetno kratkim daljinama dobacivanja može i jedan deo pogonskih gasova biti odvođen ili u drugi prostor ili direktno u atmosferu. Veličina prostora za sagorevanje i time i daljina dobacivanja vatrenog oružja se pak po pronalasku upravlja promenom međusobnog položaja zadnjeg dela cevi vatrenog oružja, koji zahvata u prostor za sagorevanje oružja, ili duše cevi vatrenog oružja i tela za zatvaranje oružja. U ovom je cilju cev vatrenog oružja odnosno duša cevi vatrenog oružja s obzirom na telo za zatvaranje oružja izvedena aksijalno pomerljivo.

Nekoliki primeri izvođenja vatrenog

oružja su pokazani pomoću podužnih preseka na sl. 1 do 4.

Najjednostavniji uredjaj predstavlja sl. 1. Vatreno oružje se sastoji iz tela **a** za zatvaranje, u kojem je postavljena cev **b** vatrenog oružja odnosno duša cevi vatrenog oružja na zavrtnjanskoj lozi **s** i vodena je u šupljini tela **a** za zatvaranje svojim zadnjim u oblik klipa proširenim krajem **m**, koji je snabdeven proizvoljnim pouzdanim zaptivačem **c**. Daljina dobacivanja projektila **d** zavisi od napona pogonskih gasova, koji je zavisen od veličine prostora šupljine tela **a** za zatvaranje iza zrna **d**. Veličina ovog prostora se u pokazanom slučaju menja jednostavnim uvrtnjem cevi **b** vatrenog oružja u telo **a** za zatvaranje.

Izvođenje prema sl. 2 odstupa od prethodnog time, što cev vatrenog oružja odnosno duša **b** nije direktno uvrćena u telo **a** za zatvaranje, već u njegov produženi prednji deo **a'**, koji je snabdeven zavrtnjanskom lozom **s'**, i na kojem je navrćena čaura **e** koja prelazi u maticu, i koja je svojim zupčastim ispadima **h** u vidu češlja obrtno postavljena na zupčastim ispadima u vidu češlja na cevi vatrenog oružja. Izvlačenje, odnosno uvlačenje cevi vatrenog oružja se postiže pomoću navrtanja čaure **e** na zavrtnjansku lozu **s'**.

Sličan uredjaj predstavlja sl. 3 i 4. Razlika je samo ta, što je čaura **o** sa zupčastim ispadima navučena na cevi vatrenog oružja odnosno na duši cevi **b** vatrenog oružja i sa svojim zupčastim ispadima **h'** je obrtno postavljena na zupčastim is-

padima koji su izvedeni na produženom prednjem delu a" tela a za zatvaranje.

U cilju olakšanja navrtanja čaure o odnosno e sa zupčastim ispadima u datom slučaju i cevi b vatrenog oružja ili tela a za zatvaranje može biti izveden pužasti prenos ili kakav drugi sličan prenos. Primer jednog takvog prenosa je pokazan kod izvođenja prema sl. 3 i 4. U ovom slučaju puž k zahvata u zavrtnajsku lozu, koja je izvedena na obimu čaure o sa zupčastim ispadima.

Kad je izuzetno u pitanju postizavanje tako zvane kratke daljine dobacivanja, u telu a za zatvaranje se izvodi otvor t (sl. 3 i 4), koji se otvara pri postizavanju izvesnog određenog položaja cevi vatrenog oružja, odnosno duše b i pomoću kojeg se pogonski gasovi mogu odvoditi ili u kakav drugi prostor, ili direktno i atmosferu.

Po sebi je razumljivo, da opisani uređaji ne sadrže u sebi sva izvođenja koja se zasnivaju na osnovnoj misli ovog pronalaska, i da se oni mogu različito kombinovati, a da se ipak bitnost ovog pronalaska ne izmeni.

Patentni zahtevi:

1.) Uredaj za promenu daljine dobacivanja vatrenog oružja, kod kojeg se pri nepromenjenom pogonskom punjenju i elevaciji menja daljina dobacivanja promenom napona pogonskih gasova, koja se postiže promenom veličine zapremine prostora za sagorevanje, naznačen time, što se veličina prostora za sagorevanje reguliše promenom međusobnog položaja zadnjeg dela cevi, odnosno duše cevi (b) vatrenog oružja i tela (a) za zatvaranje oružja.

2.) Uredaj po zahtevu 1, naznačen time, što se međusobni položaj zadnjeg dela cevi odnosno duše cevi (b) vatrenog oružja i tela (a) za zatvaranje oružja menja aksijalnim pomeranjem cevi vatrenog oružja, odnosno duše cevi vatrenog oružja

u telu za zatvaranje oružja.

3.) Uredaj po zahtevu 1 i 2, naznačen time, što je cev vatrenog oružja, odnosno duša cevi (b) vatrenog oružja postavljena u telu (a) za zatvaranje oružja na zavrtnajskoj lozi (s. sl. 1).

4.) Uredaj po zahtevu 1 do 3, naznačen time, što je zadnji deo (m) cevi vatrenog oružja, odnosno duše cevi (b) vatrenog oružja proširen po načinu klipa i zaptiveno (zaptivač c) je voden u cilindričnoj šupljini tela (a) za zatvaranje oružja.

5.) Uredaj po zahtevu 1 i 2 i 4, naznačen time, što je cev vatrenog oružja, odnosno cevi (b) vatrenog oružja snabdevena zupčastim ispadima (h) u vidu češlja, na kojima je obrtno postavljena čaura (e) sa zupčastim ispadima u vidu češlja koja prelazi u zavrtnajsku maticu, koja je navrćena na cilindričnoj vođilji cevi vatrenog oružja odnosno duši cevi vatrenog oružja, koja je snabdevena zavrtnajskom lozom (s') i koja obrazuje produžni prednji deo (a') tela (a) za zatvaranje oružja (sl. 2).

6.) Uredaj po zahtevu 1, 2 i 4, naznačen time, što je produženi prednji deo (a') tela (a) za zatvaranje cevi vatrenog oružja snabdeven zupčastim ispadima (h'), na kojima je obrtno postavljena čaura (o) sa zupčastim ispadima, koja prelazi u maticu, koja se našrafljuje na cev vatrenog oružja koja je snabdevena zavrtnajskom lozom (s), odnosno na dušu cevi vatrenog oružja (b, sl. 3, 4).

7.) Uredaj po zahtevu 1, 2 i 4 do 6, naznačen time, što čaura (o, odnosno e) sa zupčastim ispadima po svojoj površini ima zavrtnajsku lozu u koju zahvata zavrtnaj (k).

8.) Uredaj po zahtevu 1 do 7, naznačen time, što ima otvor (t), koji je izveden u telu (a) za zatvaranje oružja, pomoću kojeg se pri izvesnom određenom uzajamnom položaju cevi vatrenog oružja, odnosno duše cevi (b) vatrenog oružja i tela (a) za zatvaranje oružja pogonski gasovi mogu odvoditi ili u kakav drugi prostor, ili direktno u atmosferu.

